

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Štěpána Výborného a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **V. V. N.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, sídlem Masarykova 925/27, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 11. 2025, č. j. KRPU-205749-23/ČJ-2025-040022-ZZC, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 12. 2025, č. j. 42 A 19/2025-31,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 12. 2025, č. j. 42 A 19/2025-31, **se ruší**.
- II. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje ze dne 11. 11. 2025, č. j. KRPU-205749-23/ČJ-2025-040022-ZZC, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta, na náhradu nákladů řízení částku ve výši 18 404 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

- I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 11. 11. 2025, č. j. KRPU-205749-23/ČJ-2025-040022-ZZC, zajistila žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Dobu zajištění žalovaná stanovila v délce 40 dnů od omezení osobní svobody.

[2] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí správní žalobu, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Žalovaná podle krajského soudu vycházela z náležitě zjištěného skutkového stavu a dostatečně se zabývala pobytovou historií žalobce. Za stěžejní soud označil, že žalobce pobýval na území ČR od 1. 6. 2025 bez platného povolení, ačkoliv k tomu nebyl oprávněn, a z území členských států EU nevycestoval ve lhůtě stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění. Za účelovou označil soud argumentaci žalobce, že o uložení správního vyhoštění nevěděl, neboť se řízení osobně účastnil, a to za přítomnosti tlumočníka. I kdyby žalobce smysl řízení o vyhoštění v danou chvíli nepochopil, měl rozhodnutí o správním vyhoštění k dispozici a bylo jeho povinností, aby se s ním seznámil a povinnost v něm uloženou splnil.

[3] Soud nepřisvědčil tvrzení žalobce, že se žalovaná dostatečně nezabývala možností využití zvláštních opatření za účelem vycestování. S ohledem na skutečnost, že žalobce nerespektoval pravomocné rozhodnutí o správním vyhoštění, existovalo reálné nebezpečí, že bude postup směřující k realizaci vyhoštění mařit nebo ztěžovat. V této souvislosti krajský soud rovněž připomněl, že žalobce odmítl možnost vycestování do Vietnamu na náklady státních orgánů a uvedl, že v případě propuštění bude na území ČR nadále pracovat. Za daných okolností nebylo namístě ani přijetí nabídky na složení finanční záruky.

[4] Krajský soud rovněž nesouhlasil s námitkou, že žalovaná řádně nevyhodnotila přiměřenost napadeného rozhodnutí. V době vydání rozhodnutí nebyly žalované známy žádné skutečnosti, které by bránily vycestování žalobce do Vietnamu. Argumentaci ohledně nepřiměřenosti zajištění z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života přdestřel žalobce až v žalobě a soud ji neshledal důvodnou. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce v minulosti opakovaně cestoval do země původu, kde pobýval i po dobu několika měsíců. Odloučení v délce 40 dnů (doba zajištění) proto nemůže představovat zásadní zásah do soukromého a rodinného života žalobce a jeho syna.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil jak rozsudek krajského soudu, tak jemu předcházející správní rozhodnutí.

[6] Stěžovatel namítá, že žalovaná nezjistila skutkový stav takovým způsobem, aby o něm nepanovaly důvodné pochybnosti. Opomenuté okolnosti (pobytová historie stěžovatele, soukromé a rodinné vazby na území ČR, možnost složení finanční záruky apod.) byly relevantní pro posouzení, zda by nepostačovalo uložení některého ze zvláštních opatření za účelem vycestování. Pro tyto v žalobě vytýkané vady byl krajský soud povinen

pokračování

napadené rozhodnutí zrušit, což však neučinil a zatížil své rozhodnutí obdobnými nedostatky jako před ním žalovaná. Rozsudek krajského soudu považuje stěžovatel za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, potažmo za nezákonný.

[7] Stěžovatel si je vědom toho, že rozhodnutí o zajištění představuje první úkon v řízení. To však žalovanou nezavazuje povinnosti řádně zjistit skutkový stav. Tím spíše, že zajištění představuje mimořádný institut, jímž dochází k výraznému zásahu do práva na osobní svobodu garantovaného na úrovni Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) i Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Pokud se jedná o pobytovou historii, uvádí stěžovatel, že na území ČR opakovaně oprávněně pobýval za účelem výdělečné činnosti (na základě platného živnostenského oprávnění). V nedávné době stěžovatel žádal o vydání povolení k trvalému pobytu. Krajský soud o věci uvážil chybně, vycházel-li stejně jako žalovaná toliko ze skutečnosti, že stěžovatel toho času nedisponoval pobytovým oprávněním a nevycestoval ve lhůtě stanovené v rozhodnutí o uložení správního vyhoštění. Stěžovatel rovněž trvá na tom, že si nebyl vydání rozhodnutí o správním vyhoštění vědom, pročez mu nebylo možné klást nerespektování povinnosti vycestovat z území k tíži. Závěr krajského soudu o účelovosti jeho tvrzení považuje stěžovatel za nedostatečně odůvodněný a nesprávný. O pravdivosti jeho tvrzení naopak svědčí jeho chování (dobrovolně se dostavil k žalované za účelem řešení své pobytové situace, proti rozhodnutí o správním vyhoštění se nejprve žádným způsobem nebránil, až po vydání rozhodnutí o zajištění podal odvolání s žádostí o prominutí lhůty apod.). Žádnou z uvedených skutečností však krajský soud v nyní projednávané věci nezohlednil.

[8] Postup žalované a krajského soudu považuje stěžovatel za rozporný se závěry vyplývajícími z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011-51, či ze dne 18. 11. 2024, č. j. 7 Azs 252/2024-31, a usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, č. 3559/2017 Sb. NSS). Žalovaná i soud vycházely toliko ze skutečnosti, že stěžovatel nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění, aniž by zohlednily další specifické okolnosti a konkrétní poměry stěžovatele. V daném případě nelze dovozovat, že by se stěžovatel do budoucna výkonu správního vyhoštění vyhýbal a skrýval se. Obdobně mu nelze klást k tíži, že nebyl okamžitě při podání vysvětlení připraven využít nabídky k dobrovolnému návratu. Stěžovatel se dále ohrazuje vůči tomu, že žalovaná nereagovala na jeho nabídku finanční záruky a nesdělila mu, jakou výši záruky by považovala za dostačující.

[9] Stěžovatel namítá také nepřiměřenost zajištění z hlediska zásahu do jeho soukromého a rodinného života a vytýká krajskému soudu, že aproboval způsob, jakým žalovaná tuto otázku vypořádala. Trvá na tom, že odkaz na posouzení totožné otázky v rozhodnutí o správním vyhoštění nemůže obstát, neboť se jedná o dvě naprosto odlišná řízení sledující rozdílné cíle. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá široká škála kritérií, která by měl správní orgán při posuzování přiměřenosti rozhodnutí zohlednit.

[10] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti považuje rozsudek krajského soudu za věcně správný a zákonný stejně jako jemu předcházející správní rozhodnutí. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl, popřípadě odmítl.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[12] Kasační stížnost je **důvodná**.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu, neboť se jedná o vadu, pro niž by byl zpravidla nucen napadený rozsudek bez dalšího zrušit. Již v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud akcentoval, že „*není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá.*“ V obdobném duchu se nese i navazující judikatura, která zásadně pohlíží na nevypořádání žalobních námitek jako na důvod pro zrušení rozhodnutí krajského soudu (srov. kupříkladu rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2009, č. j. 8 Afs 73/2007-78, či ze dne 24. 3. 2010, č. j. 1 Afs 113/2009-69, č. 2065/2010 Sb. NSS). Bohatá rozhodovací praxe se váže též k otázce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí z důvodu jeho nesrozumitelnosti (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007-107, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75, či ze dne 22. 9. 2010, č. j. 3 Ads 80/2009-132).

[14] V posuzované věci napadený rozsudek požadavkům vyplývajícím z konstantní judikatury dostál. Krajský soud srozumitelně vyložil důvody svého rozhodnutí a vypořádal se se všemi stěžejními žalobními námitkami. Skutečnost, že se stěžovatel s argumentací krajského soudu neztotožňuje, nečiní rozsudek nepřezkoumatelným. Otázkou věcné správnosti úvah krajského soudu se bude Nejvyšší správní soud zabývat níže.

[15] Těžiště kasační stížnosti spočívá v tvrzení, že se žalovaná, potažmo krajský soud nedostatečně zabývaly možností uložení zvláštních opatření za účelem vycestování a v rámci tohoto posouzení nedostatečně zjistily skutkový stav. Současně stěžovatel považuje žalobou napadené rozhodnutí za nepřiměřené z hlediska zásahu do jeho soukromého a rodinného života.

[16] Podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění nebo trestu vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie, Islandskou republikou, Lichtenštejnským knížectvím, Norským královstvím nebo Švýcarskou konfederací zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud a) je nebezpečí, že by cizinec mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,*

pokračování

- b) je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání,*
- c) cizinec nevycestoval v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění nebo nevycestoval z území na základě výzvy soudu k vycestování podle trestního řádu,*
- d) cizinec závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu rozhodnutím o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, nebo*
- e) je cizinec evidován v informačním systému smluvních států.*

[17] Podle odst. 2 téhož ustanovení zákona o pobytu cizinců *v řízení o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.*

[18] Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců *zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území nebo z území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je*

- a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,*
- b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“),*
- c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo*
- d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.*

[19] Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že zajištění cizince za účelem jeho vyhoštění nesmí být automatismem. Zajištění představuje mimořádný institut, neboť se jedná o citelný zásah do jednoho ze základních práv jednotlivce zaručeného čl. 8 Listiny. S tím souvisí požadavek, aby správní orgán před rozhodnutím o zajištění cizince vždy zvážil, zda nelze výkon správního vyhoštění zajistit mírnějšími prostředky, jimiž jsou zvláštní opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Požadavek na subsidiaritu zajištění vyplývá i z práva EU, jak Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v několika svých dřívějších rozhodnutích (viz především usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38, č. 3559/2017 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 31. 3. 2020, č. j. 8 Azs 328/2019-25).

[20] V nyní projednávané věci není pochyb o tom, že rozhodnutím ze dne 8. 10. 2025, č. j. KRPL-93309-17/ČJ-2025-180022, bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 1 zákona o pobytu cizinců, a to na dobu šesti měsíců. Doba k vycestování byla stanovena v délce 15 dnů od právní moci rozhodnutí. Současně není sporné, že stěžovatel v uvedené lhůtě nevycestoval a nadále se zdržoval na území ČR. Dne 10. 11. 2025 se stěžovatel dobrovolně dostavil na pracoviště cizinecké policie v Ústí nad Labem, kde zamýšlel řešit svoji pobytovou situaci. Posléze žalovaná stěžovatele zajistila

a svůj postup odůvodnila tím, že stěžovatel nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění, a existuje tak obava, že by výkon vyhoštění do budoucna ztěžoval, či dokonce mařil. K tomu doplnila, že stěžovatel se do Vietnamu vrátit nechce a v průběhu podání vysvětlení nesouhlasil s možností dobrovolného návratu na náklady státních orgánů. S tímto kusým odůvodněním žalovaná bez dalšího odmítla i možnost využití zvláštních opatření za účelem vycestování, aniž by se blíže zabývala nabídkou finanční záruky ve výši 100 000 Kč, kterou učinil syn stěžovatele, či možnost využití opatření podle § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců (stěžovatel uvedl v průběhu podání vysvětlení dvě potenciální adresy, na nichž by se mohl zdržovat).

[21] Argumentaci žalované, kterou následně aproboval i krajský soud, shledává Nejvyšší správní soud nedostatečnou. V již citovaném usnesení č. j. 5 Azs 20/2016-38 rozšířený senát vyslovil, že jakkoliv bude zajištění cizinců u některého z typových důvodů zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c) a d) zákona o pobytu cizinců spíše pravidlem, žádný z nich paušálně nevylučuje aplikaci zvláštních opatření podle § 123b téhož zákona. Vždy je proto nutné zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením a jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU (včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince). Správní orgány jsou povinny při svém rozhodování vycházet z konkrétního jednání cizince a posoudit jeho případ v souladu se zásadou individualizace (bod 37 usnesení rozšířeného senátu).

[22] Nejvyšší správní soud nepomíjí, že volba mírnějších opatření, mezi něž patří zvláštní opatření za účelem vycestování cizince, je vázána na předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a neexistuje důvodná obava, že se bude vyhýbat případnému výkonu správního vyhoštění. Pokud existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude případný výkon správního vyhoštění mařit, nelze dle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců přistoupit ke zvláštnímu opatření za účelem vycestování cizince (viz bod 29 citovaného usnesení rozšířeného senátu). V rozsudku ze dne 20. 2. 2019, č. j. 3 Azs 369/2017-42, však Nejvyšší správní soud dovodil, že obavy z ohrožení výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění, které by bránily využití některého ze zvláštních opatření, nemohou pramenit toliko z prosté skutečnosti, že cizinec nerespektoval správní vyhoštění. K této skutečnosti musí přistoupit i další okolnost, která již důvodnou obavu z ohrožení výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění může založit (obdobně též rozsudek ze dne 20. 1. 2022, č. j. 10 Azs 388/2021-41). Jakkoli je tedy nutno zohlednit, zda existují konkrétní poznatky o tom, jak se cizinec k povinnosti opustit území postavil (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2011, č. j. 7 As 76/2011-50, ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 As 52/2013-34, či ze dne 20. 3. 2014, č. j. 7 Azs 8/2014-20), existuje-li zcela konkrétní návrh na složení finanční záruky, správní orgán musí tento návrh posoudit a s odkazem na specifické okolnosti daného případu ozřejmit, z jakého důvodu k uložení tohoto zvláštního opatření nepřistoupil (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 Azs 94/2017-26).

[23] V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, co do posouzení možnosti uložení některého ze zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců, neobstojí. Žalovaná vyloučila užití těchto opatření toliko s poukazem

pokračování

na nerespektování povinnosti k vycestování stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění a neochotě stěžovatele opustit území ČR. Stěžovatele označila za nedůvěryhodného, nepředestřela však žádné další relevantní důvody, pro které by bylo možno předpokládat, že by výkon správního vyhoštění do budoucna ztěžoval. Žalovaná pominula výjimečné okolnosti týkající se stěžovatelovy pobytové historie a konkrétní specifika jeho případu, které ho odlišují od dalších, typově obdobných věcí. Žalovaná v první řadě nezohlednila, že stěžovatel se k ní dobrovolně dostavil za účelem vyřešení své pobytové situace, aniž by bylo možno z jeho postupu dovozovat, že by nebyl ochoten poskytnout správním orgánům v budoucnu potřebnou součinnost. Žalovaná se také hlouběji nezabývala jeho pobytovou historií (vyjma skutečnosti, že toho času pobýval v ČR neoprávněně), přestože dle stěžovatelových tvrzení na území ČR pobývá již od roku 2008, disponoval platným živnostenským oprávněním a má zde rodinné a sociální zázemí. Nejvyšší správní soud přitom již v opakovaně citovaném usnesení rozšířeného senátu č. j. 5 Azs 20/2016-38 za příklady, kdy nebude užití zvláštních opatření v zásadě vyloučeno, považoval případy cizince, který má k členskému státu EU vazby, má zde faktické zázemí, rodinu či jiné blízké osoby, má on sám či třetí osoba peníze ke složení finanční záruky, či kdy si předchozího porušení povinností spjatých s vyhošťovacím řízením nebyl vědom (bod 38). Veškeré tyto okolnosti lze ve stěžovatelově věci seznat, a proto bylo povinností žalované je náležitě zvážit a vyhodnotit.

[24] Žalovaná i krajský soud v napadeném rozsudku položily důraz na skutečnost, že stěžovatel v průběhu podání vysvětlení vyjádřil přání zůstat v ČR a nadále zde pracovat a odmítl nabídku k vycestování z území na náklady státních orgánů. Nejvyšší správní soud však připomíná, že stěžovatel již od počátku tvrdil, že si nebyl své povinnosti vycestovat z území ČR vědom a že smyslu řízení o správním vyhoštění neporozuměl (domníval se, že mu byla, obdobně jako v minulosti, uložena pouze pokuta, kterou na místě uhradil, čímž považoval věc za vyřízenou). S tímto tvrzením se žalovaná v napadeném rozhodnutí nevypořádala a nevzala je vůbec v potaz. Od počátku konzistentní tvrzení stěžovatele přitom nelze *a priori* odmítnout jako účelové (jak to učinil krajský soud), aniž by žalovaná ověřila, jakým způsobem řízení o správním vyhoštění probíhalo (tím spíše, že stěžovatel dle svých slov požadoval, aby byl v řízení o správním vyhoštění zastoupen svým advokátem, což mu však správní orgán neměl umožnit). Nelze také pominout stěžovatelovo tvrzení o podání žádosti o prominutí zmeškání lhůty pro podání odvolání proti rozhodnutí o jeho vyhoštění a skutečnost, že nelze seznat opakované nerespektování správních rozhodnutí z jeho strany. Veškeré tyto okolnosti lze považovat za natolik jedinečné, že je bylo nezbytné při úvaze o užití zvláštních opatření náležitě posoudit. Odpovědi stěžovatele při pohovoru vedeném dne 10. 11. 2025 je pak nezbytné hodnotit se zřetelem ke skutečnosti, že byly vyřčeny v bezprostřední návaznosti na seznámení stěžovatele se svým vyhoštěním. Žalovaná i krajský soud jim přikládaly nedůvodnou váhu z hlediska obav o maření výkonu správního vyhoštění, aniž by přihlédly ke skutečnosti, že stěžovatel z vlastní iniciativy svoji pobytovou situaci řešil.

[25] Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že vydání rozhodnutí o zajištění nepředchází vedení správního řízení (podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců se jedná o první úkon v řízení), pročez nemá žalovaná časový prostor pro shromažďování většího množství podkladů a provádění dokazování. Nemá-li však k dispozici žádné indicie, které by svědčily tomu, že se stěžovatel bude výkonu správního vyhoštění vyhýbat (např. opakované

porušování povinností vyplývajících z právních předpisů ČR či EU v minulosti, nekontaktnost, nevyvíjení jakékoli součinnosti při řešení pobytové situace a další), neexistuje zde žádný důvod, pro který by žalovaná mohla bez dalšího odmítnout využití mírnějších prostředků (tj. zvláštních opatření za účelem vycestování). Samotné nerespektování rozhodnutí o správním vyhoštění dostatečný důvod nepředstavuje, a to obzvláště při nejasnostech ohledně jeho sdělení cizinci, jak již kasační soud uvedl výše. Obstát nemůže ani argument, že stěžovatel vyjádřil vůli zůstat na území ČR. To tím spíše, že se žalovaná nikterak nevypořádala s jeho tvrzením, že si nebyl povinnosti opustit území vědom.

[26] Za daných okolností bylo povinností žalované zcela konkrétně posoudit (v souladu se zásadou individualizace) možnost využití jednotlivých zvláštních opatření za účelem vycestování. Nejvyšší správní soud připomíná, že stěžovatel uvedl v průběhu podání vysvětlení dvě možná místa, kde by se mohl zdržovat (u syna, který má dlouhodobý pobyt na území ČR, a adresu svého současného pobytu). Tyto adresy nelze považovat za nahodilé či *a priori* nerelevantní. Současně stěžovatelův syn předložil žalované nabídku finanční záruky ve výši 100 000 Kč. Z uvedeného je zřejmé, že se v daném případě nabízela minimálně možnost využití zvláštních opatření podle § 123b odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná však uložení jakéhokoliv ze zvláštních opatření za účelem vycestování bez dalšího odmítla, čímž zatížila rozhodnutí vadou, pro niž byl krajský soud povinen je zrušit. To však neučinil, a proto je i napadený rozsudek nezákonný.

[27] Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační námitku týkající se nedostatečného posouzení možnosti uložení zvláštních opatření za účelem vycestování důvodnou. Za této situace považuje za nadbytečné se podrobněji zabývat otázkou přiměřenosti žalobou napadeného rozhodnutí do stěžovatelova osobního a rodinného života. Nejvyšší správní soud pouze ve stručnosti uvádí, že nikterak nezpochybňuje povinnost žalované zabývat se přiměřeností zajištění a zohlednit veškeré relevantní okolnosti, které vyjdou v průběhu řízení najevo, jakož i povinnost cizince náležitě tvrdit relevantní skutečnosti svědčící zásahu do jeho rodinného a soukromého života.

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Nejvyšší správní soud dospěl z výše uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Vzhledem k tomu, že v dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí žalované, rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 2 ve spojení s § 78 odst. 4 s. ř. s. tak, že sám rozhodnutí žalované zrušil. Nejvyšší správní soud zároveň vrátil věc žalované k dalšímu řízení, neboť vrácení věci k dalšímu řízení je podle § 78 odst. 4 s. ř. s. obligatorním výrokem kasačního rozhodnutí bez ohledu na to, že správní orgán nebude moci ve věci nijak dále rozhodovat, resp. bude povinen zastavit řízení, či dokonce věc vyřídit jinak, ryze neformálně. Podle aktuální právní úpravy správnímu soudu nepřísluší jakkoliv promítat následný postup správních orgánů do výroku svého rozhodnutí. Ustanovení § 78 odst. 4 s. ř. s. mu jednoznačně ukládá, aby při zrušení rozhodnutí současně vyslovil, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2026, č. j. 2 Afs 328/2023-45, bod 32).

pokračování

[29] Zruší-li Nejvyšší správní soud jak rozsudek krajského soudu, tak jemu předcházející rozhodnutí žalované, je povinen rozhodnout jak o nákladech řízení o kasační stížnosti, tak o nákladech řízení před krajským soudem. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů. Žalovaná ve věci úspěch neměla, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá. Nárok na náhradu nákladů řízení naopak vznikl úspěšnému žalobci (stěžovateli).

[30] Stěžovatel byl v řízení o žalobě a kasační stížnosti osvobozen od soudního poplatku [§ 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích]. V obou řízeních byl stěžovatel zastoupen advokátem, který učinil tři úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení, sepsání žaloby a sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za každý z těchto úkonů náleží odměna ve výši 4 620 Kč a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč, tedy 15 210 Kč. Tuto částku soud dále navýšil o DPH. Celkově je tak žalovaná povinna uhradit stěžovateli na nákladech řízení částku ve výši 18 404 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce stěžovatele Mgr. Petra Václavka.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. března 2026

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu